

Posudek oponenta diplomové práce

Michal Dvořák. 2016. *Formálnost a neformálnost peruánských politických stran a jejich podoba na lokální úrovni*. 83 s.

Michal Dvořák zvolil pro svou diplomovou práci téma, které je bezpochyby relevantní a v latinskoamerickém kontextu velmi aktuální. Ztráta preferencí a rozklad tradičních politických stran, vysoká míra nestability a fragmentace, silná personalizace a velké množství nesourodých a krátce trvajících politických subjektů, to jsou typické rysy peruánského stranického systému, jehož analýza se stala předmětem této diplomové práce. Autor využil svého studijního pobytu a zaměřil se na výzkum peruánských politických stran na lokální úrovni. Hlavním cílem práce je prostřednictvím terénního výzkumu zjistit, do jaké míry platí tvrzení o slabé institucionalizaci politických stran v Peru (s. 11). Organizaci na nejnižší úrovni totiž autor považuje za stěžejní pro celkovou organizaci politických stran a zároveň spatřuje velkou výhodu v možnosti „odhalit neformální chování jednotlivých stranických aktérů uvnitř strany“ (s. 11), což je bezesporu klíčové pro zhodnocení reálného fungování politických stran a je velkým přínosem této práce. V tomto smyslu autor formuluje i hypotézu – předpokládá, že příčinou nízké institucionalizace peruánských politických stran jsou rozhodnutí samotných politiků, kteří upřednostňují přímý kontakt s voliči a institucionalizaci považují za překážku flexibilního navazování těchto kontaktů.

Struktura práce je přehledná a reflektuje stanovené cíle. V první kapitole autor představuje svá teoretická východiska, z nichž velký prostor věnuje hlavně neopopulismu a teorii kolektivní akce. Vzhledem k tomu, že zdůrazňuje především rovinu praktické politiky a přímou vazbu mezi politickými lídry a voliči, je výběr těchto koncepcí jistě opodstatněný. Částečně se teorii věnuje i ve druhé kapitole týkající se politických stran, což je v daném kontextu logické. Následuje kapitola, která se zabývá problematikou financování politických stran v Peru, jehož podstata vytváří podmínky pro vnitřní dezorganizaci politických stran a nízkou míru spolupráce mezi lokálními stranickými buňkami a centrem. Samotný terénní výzkum a jeho výsledky jsou předmětem páté kapitoly, na kterou navazuje analytická kapitola hodnotící vztah zjištěných empirických dat a teoretických koncepcí. Tyto dvě kapitoly jsou klíčové pro zodpovězení výzkumných otázek a verifikaci autorovy hypotézy.

K obsahové stránce práce bych měla několik připomínek, které však nejsou nikterak závažné. V úvodu bych vynechala popis klasických koncepcí týkajících se vzniku a vývoje politických stran, který nepovažuji vzhledem k cílům práce za podstatný. Soustředila bych se více na kritické zhodnocení zdrojů zabývajících se přímo peruánským stranickým systémem, resp. faktory, které zásadně ovlivňují jeho podobu. Další doporučující a související připomínka se týká koncepce neopopulismu. Chyběl mi zde trochu kritičtější přístup autora, který by zohlednil diskusi o využitelnosti neopopulismu jako koncepce vysvětlující fenomén tzv. outsiderů, kteří vstupují do politiky bez předchozí politické zkušenosti jako nezávislí kandidáti či vůdci narychlo vytvořených politických stran a hnutí. Např. Miguel Carreras, který se touto problematikou dlouhodobě zabývá, kritizuje časté tendence směšovat vzestup outsiderů s antistranictvím, populismem a neopopulismem. Považuje tyto koncepty za vysoce diskutabilní, neboť je lze jen velmi těžko operacionalizovat. Nicméně hlavní limit práce spatřuji

v omezeném vzorku případů, které autor zkoumal, byť chápu, že rozsáhlejší výzkum by byl časově mnohem náročnější a nebylo možné ho pro účely této diplomové práce realizovat. Je však nutné dodat, že autor si je omezeného dosahu svého výzkumu plně vědom a sám na limity práce upozorňuje v závěru.

Z formálního hlediska práce vykazuje jen drobné nedostatky. Úvod, závěr a seznam zdrojů se nečíslojí jako kapitoly. Občas se v textu vyskytují jazykové, stylistické či typografické chyby (překlepy, žurnalismy – byť v uvozovkách, příliš komplikovaná souvětí, opakování slov, chyby v interpunkci apod.). Práce čerpá z dostatečného množství kvalitních zdrojů včetně primárních, jež zahrnují rozhovory se zastupiteli vybraných politických stran a dalšími lokálními autoritami.

Celkově práci Michala Dvořáka hodnotím velmi pozitivně, oceňuji jeho schopnost propojit teoretické poznatky a praktické zkušenosti získané na místě, věcně argumentovat a samostatně vyvozovat závěry. Práce jednoznačně splňuje a v určitých aspektech i převyšuje nároky kladené na odborné texty v magisterském stupni studia.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 4. června 2016

Lenka Špičánová